

Ο Persi Diaconis μιλάει στο

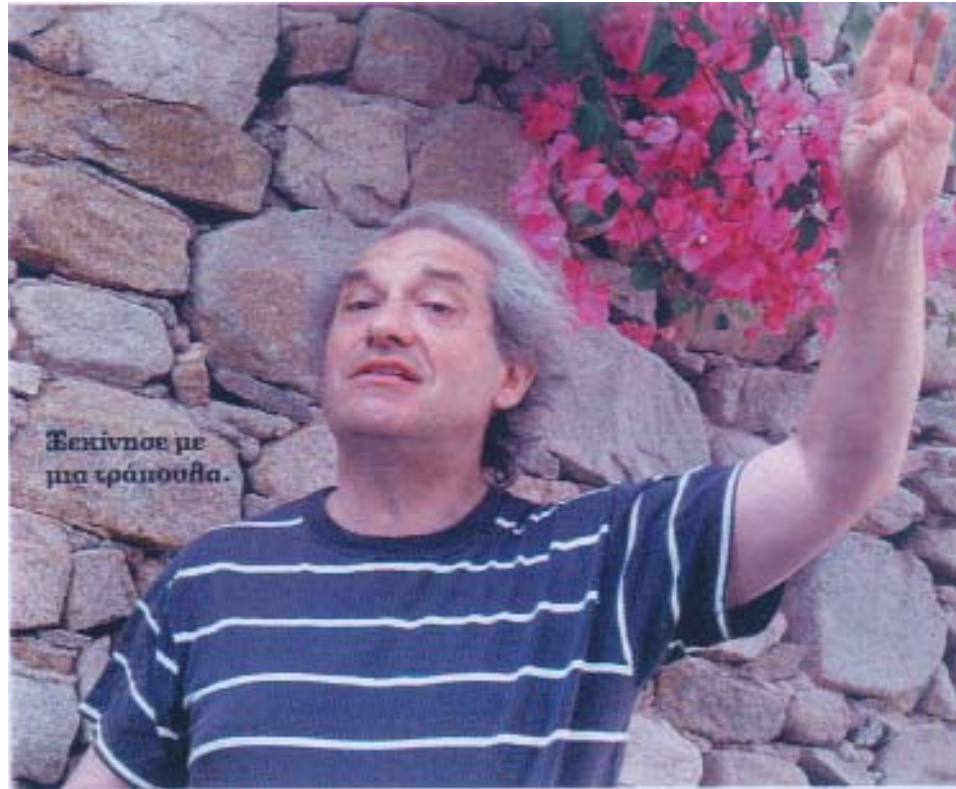
Η ιστορία του μάγου της Στατιστικής και των Μαθηματικών, ίσως δεν είναι πολύ γνωστή στους φίλους αναγνώστες. Είναι όμως σίγουρα ξεχωριστή και πολύ ενδιαφέρουσα. Αυτή η καταπληκτική ιστορία του Καθηγητή των Πανεπιστημίων Stanford και Harvard, Persi Diaconis, ήταν και το βασικό κίνητρο που μας οδήγησε στην επιλογή της προσέγγισής του, ξεχωρίζοντάς τον από ένα σύνολο 30 περίπου Μεγάλων Ονομάτων των Μαθηματικών στο Συνέδριο "Μαθηματικά και Αφήγηση" που έγινε στη Μύκονο τον περασμένο Ιούλη, με στόχο να μεταφέρουμε στους αναγνώστες του «φ» την οπτική θεώρησης αυτού του ξεχωριστού ανθρώπου, πραγμάτων που μας απασχολούν όλους.

Ζητώντας από τον Persi Diaconis να διαθέσει λίγο από τον ελάχιστο χρόνο του μεσημεριανού διαλείμματος για φαγητό και λίγη ξεκούραση, εκείνος ούτε που το σκέφτηκε. Ξεφυλλίζοντας στα γρήγορα το 1ο τεύχος του "φ" χωρίς να γνωρίζει τη γλώσσα μας, δεν δυσκολεύτηκε να καταλάβει αμέσως ότι είναι "μια ωραία προσπάθεια που εμπεριέχει πολύ ενθουσιασμό", όπως ο ίδιος είπε. Έτσι η απάντηση στο αίτημα για μια συζήτηση μαζί μας, ήρθε αυθόρμητα: "Εν τάξει στις 4 η ώρα θα είμαι εδώ". Και πραγματικά ήταν απόλυτα ακριβής στο ραντεβού του.

Έχοντας υπόψην τα περιορισμένα χρονικά περιθώρια που υπήρχαν, οι ερωτήσεις που είχαμε προετοιμάσει για τον Persi Diaconis ήταν επικεντρωμένες απόλυτα σε ότι θα μπορούσε να έχει ιδιαίτερη αξία για τον καθηγητή των Μαθηματικών και τη διδασκαλία τους. Έτσι για να γνωρίσουν οι αναγνώστες του "φ" τον Άνθρωπο Persi Diaconis, ζητήσαμε την άδεια και αναδημοσιεύουμε την αναφορά στο πρόσωπό του, της Λαμπρινής Σταμάτη που δημοσιεύτηκε στα ΝΕΑ - "Ταχυδρόμο" το περασμένο καλοκαίρι.

Η εμπειρία της συζήτησής μας μοναδική. Νοιώθοντας την ακτινοβολία και την ανθρωπιά που εξέπεμπε ο λόγος του πιο Χαρισματικού Αμερικάνου καθηγητή της Στατιστικής (όπως τον χαρακτηρίζει ο ανταποκριτής του Independent Boyd Tonkin), μαζί με τη φοβερή σπιρτάδα της σκέψης του, το μόνο που μπορούσε κανείς να σκεφτεί ήταν εκείνο το περίφημο ρητό του Μαινάνδρου:

«Ως Χαρίεν άνθρωπος, όταν άνθρωπος εί».

Ξεκίνησε με
μια τράπουλα.

ΠΕΡΣΙ ΝΤΙΑΚΟΝΗΣ

Ο «μάγος» της στατιστικής

Ξεκίνησε την καριέρα του ως... περιπλανώμενος μάγος. Σήμερα είναι διάσημος καθηγητής Στατιστικής. Ο ηλικίας 60 ετών Πέρσι Ντιακόνης διδάσκει Στατιστική και Μαθηματικά στα αμερικανικά πανεπιστήμια Στάνφορντ και Χάρβαρντ. Έζησε όμως ως μάγος από τα 15 του, όταν το έσκασε από το σπίτι, παράτησε το σχολείο, ταξίδεψε κάνοντας κόλπα. Στο πανεπιστήμιο γράφτηκε όταν ήταν πια 25 ετών... «Εκείνη την εποχή στη Νέα Υόρκη οι "μάγοι" μαζευόμασταν σε μια καφετέρια, όπου μέναμε ως αργά, δίνοντας παραστάσεις και κουβεντιάζοντας. Εκεί γνώρισα τον Βέι Βέρνον (τον σπουδαιότερο ταχυδακτυλουργό του 20ού αιώνα) και γίναμε φίλοι. Ένα βράδυ μου τηλεφώνησε λέγοντας ότι ξεκινάει περιοδεία. Ζήτησε να πάω μαζί του. Επέμενε. Εγώ δεν ήθελα και πολύ. Μάζεψα μερικά πράγματα σε μια βαλίτσα, δεν ρώτησα τους γονείς μου (ήξερα τι θα έλεγαν) και έφυγα. Δεν γύρισα ποτέ πίσω». Τους γονείς του τους συνάντησε ξανά 17 χρόνια αργότερα. Μόλις φέτος, αμέσως μετά τη Μύκανο, ο Πέρσι Ντιακόνης ταξίδεψε στην Κάρπαθο, αναζητώντας ίχνη από τις ελληνικές του ρίζες: συγγενείς του πατέρα του. Ο Πέρσι έζησε τα νεανικά του χρόνια έντονα και δεν μετανιώνει ούτε λεπτά. «Η παγκόσμια κοινότητα των μάγων είναι πολύ γενναιάδωρη, φιλική και ανοιχτή. Σε

[Σ.τ.Ε.] Παρακάτω ο Persi Diaconis αναφέρεται αναλυτικά σε ένα τρύνκ με μια τράπουλα με το οποίο διάνθησε την ομιλία του στο Συνέδριο «Μαθηματικά και Αφήγηση» της Μυκόνου. Έτσι αν κάποιος δεν το έχει παρακολουθήσει ίσως στο πρώτο μέρος της παρακάτω πρώτης απάντησης να δυσκολεντεί να κατανοήσει. Όμως γρήγορα θα φύγει από το συγκεκριμένο και ο λόγος του θα είναι

όποια πόλη του κόσμου κι αν βρεθείς, τηλεφωνείς σε κάποιον που δεν ξέρεις, του λες ότι είσαι μάγος και τρέχει να σε στηρίξει, σαν να ήσουν συγγενής του. Ούτε στην πιο τρελή μου φαντασία δεν θα σκεφτόμουν να τηλεφωνήσω σε έναν άγνωστό μου μαθηματικό, όμως με τους μάγους είναι αλλιώς».

Τα τραπουλόχαρτα και η θεωρία των πιθανοτήτων τον έσπρωξαν στα μαθηματικά. «Ρώτησα κάποιον ποιο είναι το καλύτερο βιβλίο για τη θεωρία των πιθανοτήτων και το πήρα στα χέρια όταν ήμουν 17 ετών. Το ξεφύλλιζα, όμως στα σημεία όπου υπήρχαν μαθηματικά δεν καταλάβαινα τίποτα. Μέχρι τότε θεωρούσα τον εαυτό μου έξυπνο, νόμιζα ότι ήμουν ικανός να μάθω οτιδήποτε με ενδιαφέρει. Αυτό το βιβλίο όμως δεν μπορούσα να το διαβάσω. Το ξεφύλλιζα ξανά και ξανά για χρόνια, χωρίς να το καταλαβαίνω. Τότε είπα "πρέπει να μάθω να διαβάσω αυτό το βιβλίο" και γράφτηκα στο καλέγιο».

Πόσο απέχει η ακαδημαϊκή καριέρα από αυτή ενός μάγου; «Όχι και τόσο. Ήμουν αρκετά ακαδημαϊκός και ως μάγος. Όλοι ήμασταν. Διαβάζαμε πολύ, ανακαλύπταμε νέα κόλπα, καταγράφαμε συστηματικά τα νέα τρικ και τους εφευρέτες τους, συζητούσαμε αμέτρητες ώρες». Τα μαθηματικά είναι πλέον η ζωή του. «Ζω και αναγεννώ μαθηματικά», λέει. Πριν από μερικούς μήνες ξεκίνησε να γράφει ένα βιβλίο για τα μαγικά κόλπα και τα μαθηματικά. Αγωνιά βαθιά για το πώς μπορεί να μιλήσει για τα μαθηματικά με τρόπο ελκυστικό, χωρίς να θυσιάζει την ακρίβεια και την αυστηρότητά τους. «Πώς μπορείς να είσαι σωστός και μαζί διασκεδαστικός; Μήπως θα έπρεπε να συνεχίσω να γράφω τις επιστημονικές εργασίες που απευθύνονται στους λίγους, αντί να προσπαθώ να διασκεδάσω τα γιλήθη με μαγικά κόλπα;» ■

Κείμενο: Λαμπρινή Σταμάτη

Φωτογραφία: Αλέξανδρος Μιστριώτης

57] ΤΑΧΥΔΡΟ

Διαβάστε τη Συζήτηση με τον Persi Diaconis στο 2ο τεύχος του «φ» (σελ. 194-201)